

Työelämä- ja markkinaosasto

LAUSUNTO
24.04.2012

Dnro
TEM/762/00.06.01/2012

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

ASIA: Lausuntopyyntö arviomuistiosta osakeyhtiölain 18 luvun muuttamiseksi lunastusriidoissa

Oikeusministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa arviomuistiosta osakeyhtiölain 18 luvun muuttamiseksi lunastusriidoissa. Keskuskauppakamari ja Keskuskauppakamarin lunastuslautakunta ovat tehneet aloitteen säännösten muuttamiseksi lunastusriidoissa. Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että osaamisen keskittäminen tiettyjen asiakokonaisuuksien, tässä tapauksessa lunastusriitojen, osalta nopeuttaa asioiden käsittelyä sekä yhtenäistää käsittelyjen lopputuloksia. Keskittäminen voi lisätä tehokkuutta, lyhentää käsittelyaikoja sekä sitä kautta voidaan saavuttaa kustannussäästöjä. Ministeriö ei kuitenkaan ota kantaa siihen, olisiko muutoksenhaun ensiasteena käräjäoikeus vai hovioikeus. Juttujen vähäisyydestä johtuen keskittäminen yhteen käräjäoikeuteen tai yhteen hovioikeuteen voisi tuoda yllä mainittuja hyötyjä. Jos käräjäoikeus jatkaa valitustuomioistuimeina, on seuraavana muutoksenhakuinstanssina oltava korkein oikeus kuten nykyisinkin. Kolmiportainen oikeudenkäyntimenettely on jatkossakin kannatettava.

Jos päätetään keskittää lunastukseen liittyvien tapausten käsittely yhteen hovioikeuteen, voisi kyseeseen tulla muutkin hovioikeudet kuin kovin kiireinen Helsingin hovioikeus. Koska käsittely olisi pääosin kirjallista, eivät kustannukset asianosaisille nousisi, vaikka siirryttäisiin pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Vastaavasti käräjäoikeuksien osalta tapauksia voitaisiin keskittää yhdelle tai muutamalle käräjäoikeudelle.

Uskotun miehen määrääminen

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa ehdotusta, että Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnalle annetaan enemmän harkintavalttaa sen suhteen, hakeeko se uskotun miehen määräämistä vai ei. Lunastuslautakunnalla on varmasti riittävästi näkemystä ja kokemusta

siitä, milloin uskottua miestä tarvitaan vähemmistön oikeussuojan turvaamiseksi ja milloin ei. Taloudellisen intressin suuruus ei kuitenkaan saisi olla liian merkittävä kriteeri, johon päätös uskotun miehen määräämisen hakemisesta perustetaan.

Työelinkeinoministeriön mielestä vähemmistön oikeussuoja edellyttää sitä, että vähemmistöä koskevista päätöksistä on mahdollisuus valittaa. Tästä johtuen ministeriö ei kannata sitä, että uskotun miehen määräämisen hakemisesta koskevasta lunastuslautakunnan päätöksestä ei voida valittaa. Hallinto-oikeudellinen valitusprosessi ei välttämättä viivästyttäisi lunastusprosessia paljoakaan, jos myös hallinto-oikeuden osalta lunastukseen liittyvät tapaukset keskitettäisiin yhteen hallinto-oikeuteen. Joka tapauksessa uskotun miehen määräämisen hakemiseen liittyvien valitusten määrä olisi todennäköisesti hyvin pieni, onhan itse hakemustenkin määrä pieni.

Jatkovalmistelu

Lunastusriitojen määrä vuosittain on pieni. Tämä vuoksi jatkovalmistelussa olisi vielä harkittava, voitaisiinko tuomioistuinten osaamista lunastusriidoissa keskittää ja edellään kehittää sijoittamalla niihin liittyvät tapaukset yhteen tuomioistuimeen.

Jatkovalmistelussa on myös varmistettava, että mikäli valitusoikeus lunastuslautakunnan päätöksestä olla hakematta uskottua miestä poistetaan, niin vähemmistöllä on riittävästi osaamista tehdä ns. prosessiväite silloin, kun välitystuomion pääasialliseksi valitetaan käräjäoikeuteen. Väitteen avulla vähemmistöllä on mahdollisuus saada käräjäoikeus määräämään uskottu mies.

Ylijohtaja

Raimo Luoma

Neuvotteleva virkamies

Marja Hanski